

DISPOSICIÓN DE 1297 PARA EL JURAMENTO DE LOS JUDÍOS DE TORTOSA

«Carta del sacrament que deuen fer los juheus en la cort: Conexeran tots qui la present carta veuran é sguardaran com per gran temps stá é stat contrastat entre la universitat de la ciutat de Tortosa de la una part et la Aljama dels Juheus de la dita ciutat de l'altra sobre asó es assaber que la dita universitat affirmava quels Juheus de la dita Aljama é cadaun dels devien fer sacrament de calumnia en la cort de la dita ciutat en tots los pleyts los quals los dits Juheus ó alguns dels en contra algun ó alguns de la dita universitat é contra altres qui no sien de la universitat é encara con per alcu ó alguns que no sien de la dita universitat es mogut ó menat pleyts contrals dits Juheus ó algun daquels en la cort sobre dita. E encontranci la dita Aljama demanas quel veguer e lescrivá de la dita Cort deguessen anar segons que es usat á la sinagoga dels dits Juheus á reebre daquels qual que sacrament fer deguessen per lurs pleyts si aquels dits pleyts menassen els contra algú ó alguns ó ffosen menats contra els com no sia cosa convinen que els amporten la lig de Moisés á la dita cort per fer lo dit sacrament ó sacraments a lapfi en Iohá Thomas, en Mascharós Garidell, en Guillem Ramon é en Ferrer de Bas sindichs é procuradors de la dita universitat en nom propi é en nom de la dita universitat e en Açach Avinancara, en Sento Avinancas é en Maymó Bonsenyor, Adelantats de la dita Aljama, en nom propi é en nom de la dita aljama volents escusar é esquivar messions é trebayls é volent al dit contrast dar remey é perdurable fi amigablement vengueren al dit contrast é aquesta composició é avinença ques segueix. So es asaber que los X manaments de la lig de Moisés sien escrits é fets sien enclosos entre dues posts axi com los sants evangellis qui están en la dita cort son enclosos entre dos posts los quals X manaments escrits é enclosos entre dues posts segons que damunt es dit sien é restien daqui avant tots temps en la dita cort en aquel loch so es assaber en lo qual los dits sants evangellis, so es en larcha ó arquivanch on estan los escrits de la cort é cuan y cuan los dits Juheus ó algun daquels per raó dels dits pleyts aurán ajurar sobre la lig de Moisés ó sobre los dits X manaments daquela lig la un dels Judges en lo pleyt ó pleyts dels dits Juheus elets tenén en sa ma los dits X manaments de la lig de Moisés closos entre dues postes segons que dessus es dit reeba el dit sacrament de calupnia ó altre ó altres sacraments de qual que placiación que placiari faya affer dels dits Juheus é latroit a els lo dit sacrament segons que es delatat als testimonis lur sacrament é co sesdevendrà quels dits Juheus ajen á fer lo dit sacrament de les malediccions intren en la casa de la paeria ab lo Juheu ó Juheus qui deurán fer lo dit sacrament é tancades les portes de la dita casa lescrivá de la cort present la part adversa é oin liga suau les dites malediccions axi com son escrites en lo libre de les Costumes de la dita ciutat.

E quan les devendrà que alguna juhía ó juhies agen á ffer sacrament sobre la dita lig ó sobre los dits X manaments daquela o hajan affer lo sacrament de les dites malediccions les quals juhía ó juhies no ajen usat ni usen anar á molí á forn á mercat ó á aygua quel Veguer ab los justicies ó ab la i dels é ab lescrivá de la cort é ab la part adversa si anar hi volrá, vayen á casa de la juhía ó juhies á rebre daquels los sacraments de susdits, é les altres empero, juhies que no serán de la condició deles desudites ajen é sien tengudes venir á la dita cort per fer aquí los sacraments desus dits, la qual composició é avinensa present en Bertran Deslor tinent loch dels

super hec non uiuit in mundo aliquis cui hactenus scripsissemus taliter. ut in dapnum uestrum deberet aliquatenus redundari, nec umquam etiam uoluntas nostra fuit pro aliquo tocius Regni uestri transmitendi et hoc magnitudini uestre in uerbo dicimus ueritatis. Si autem accidisset terram uestram nos intrare, ingressum nostrum non debere credimus uestre excellentie displicere. data apud Abbatiam beate Marie Regalis iuxta pontiscram tercia die post festum beati Andree.

honrrat en Berenguer de Vilaragut batle de Tortosa é consulten axí los dits sindics é procuradors de la dita universitat é los dits adelantats de la dita aljama en nom de tots los dessus dits los uns als altres per me juren juntablement observar.

Quod est actum in civitate Dertuse VIII Kalendas marcii anno domini Incarnacionis MCC XC sexto. Sey ✠ nal den Bertran Deslor tinent loch del honrrat en Berenguer de Vilaragut batle de Tortosa. Sey ✠ nal den Johán Thomas. Sey ✠ nal den Mascharós Garidel. Sey ✠ nal den Guillen Ramon. Sey ✠ nal den Fferrer de Bas, sindichs é procuradors de la dita universitat. Sey ✠ nal den Açach Avinancara. Sey ✠ nal den Sento Avincanes. Sey ✠ nal den Maymó Bonsenyor e de avitacep de la dita Aljama tots damunt dits qui totes les damunt dites coses en la present carta contengudes loain atorgam é firmam é als testimonis firmar pregam. Sey ✠ nal Bg. Pynol. Sey ✠ nal den P. macip. Sey ✠ nal den Sebastí de Mas. Sey ✠ nal den Bn. Vilaubí. Sey ✠ nal den Çuleima Albalá. Sey ✠ nal den Jucef Cohen fil den Mossé cohén qui foreu Testimonis. Sey ✠ nal den Ramon Carbó. Sey ✠ nal den Johá Sent feliu. Sey ✠ nal den Ramon Thomas, testimonis de firmament den Bertran Deslor e den Fferrer de Bas en presencia dels quals totes les dites coses firmaren loaren e atorgaren V Kalendas juny anno Domini incarnationis MCCXC septimo. En presencia dels damunt dits Çuleima Albalá, Juseph Cohé, testimonis. El dit Sento firma loa e atorga fotes les dites coses XVIII Kalendas Julii anno Domini Incarnacionis MCCXC septimo. ✠ Signum Johannis Raymundi not publici curie et Civitatis Dertuse qui predictis omnibus interfuit et in presenti pública forma oram supredicta scripsit et posuit.»

La fecha del documento, de 8 de las calendas de marzo del año 1296 de la encarnación, debe reducirse al 22 de febrero del 1297 del estilo moderno.

Es copia literal exacta de un pergamino existente en el Archivo Municipal de Tortosa, á cargo del que subscribe.

FEDERICO PASTOR Y LLUIS

Académico correspondiente

NOTICIAS

Ha fallecido el Académico de número D. Juan Rubio de la Serna, entrado en el año 1904. También han dejado de existir los académicos correspondientes D. Francisco Codera y Zaidín, eminente arabista, y D. Pablo Meyer, célebre romanista, nombrados respectivamente en Madrid y París en 1901 y 1868. La Academia hace constar en acta el profundo sentimiento experimentado por tan irreparables pérdidas.

En la primera sesión ordinaria del presente curso académico, celebrada el día 21 de octubre, leyó el Sr. Miret y Sans una Memoria titulada *Noves y documents inèdits sobre la familia senyorial de Caboet y la qüestió d'Andorra*. En la igualmente ordinaria del 11 de noviembre dió á conocer el Sr. Miquel y Planas el prólogo que ha puesto á la publicación de la traducción catalana de *Les Histories Troyanes de Guiu de Columpnes* hecha por Jaime Conesa en el siglo XIV. En la ordinaria de 16 de diciembre, el Sr. Rubió y Lluch leyó otro capítulo de su Memoria sobre la Cultura catalana en tiempo de Juan I; y finalmente, en la de 30 del propio diciembre, dió á conocer D. Federico Rahola documentos y fragmentos de su inédito estudio sobre *Pequeñas fuentes de la Historia*, con relación a la de Cataluña.